

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a členov senátu JUDr. Vladimíra Maguru a JUDr. Sone Mesiarkinovej, v exekučnej veci oprávneného: **T.S., a.s.**, V.X., B., IČO: X., zastúpený JUDr. P. Š., advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v D., Ľ.X., proti povinnému: **J. J.**, ktorý naposledy býval v R.,Z.X. a zomrel X., o vymoženie **31 571,70 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp.zn. Er 48/02, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok z 9. marca 2005 č.k. Er 48/02-18 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31. augusta 2006 sp.zn. 23 CoE 33/2006, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. augusta 2006 sp.zn. 23 CoE 33/2006 a uznesenie Okresného súdu Ružomberok z 9. marca 2005 č.k. Er 48/02-18 **z r u š u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Ružomberok (exekučný súd) vyzval uznesením z 9. marca 2005 č.k. Er 48/02-18 oprávneného, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok z jeho návrhu na zastavenie exekúcie. V uznesení uviedol, že súdny poplatok sa vyrubuje podľa položky „č. 13c/“ sadzobníka súdnych poplatkov.

Proti uzneseniu exekučného súdu podal oprávnený odvolanie. Poukázal v ňom na prechodné ustanovenie § 17b zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za

výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) k zmenám účinným od 1. januára 2004, vykonaným zákonom č. 531/2003 Z.z. a na to, že návrh na exekúciu podal ešte v roku 2001, t.j. pred účinnosťou uvedenej novely, kedy nebola ustanovená poplatková povinnosť z návrhu na zastavenie exekúcie.

Krajský súd v Žiline (odvolací súd) uznesením z 31. augusta 2006 sp.zn. 23 CoE 33/2006 potvrdil napadnuté uznesenie exekučného súdu. Dospel k záveru, že rozhodnutie súdu nižšieho stupňa je správne. Oprávnený podal návrh na zastavenie exekúcie po nadobudnutí účinnosti zákona č. 531/2003 Z.z., ktorý ustanovil povinnosť zaplatiť súdny poplatok aj z návrhu na zastavenie exekúcie. Podľa odvolacieho súdu nie je správna argumentácia oprávneného v odvolaní, že by sa poplatková povinnosť za jednotlivé úkony v exekučnom konaní nemala meniť. Uviedol, že „ustanovenie § 17 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch v znení po 1. januári 2004 v podstate podľa názoru odvolacieho súdu má na mysli iba spoplatňovanie už urobených úkonov pred týmto dátumom, ktoré by po 1. januári 2004 spoplatneniu podliehali, resp. poplatková povinnosť k nim by bola iná (či rozdielna) vzhľadom na dátum 1. januára 2004.“ Oprávnený urobil poplatkový úkon v čase, kedy bol tento úkon už spoplatnený. Súd prvého stupňa preto rozhodol správne, ako mu uznesením uložil povinnosť splniť poplatkovú povinnosť.

Proti uzneseniu exekučného súdu a uzneseniu odvolacieho súdu, na podnet oprávneného, podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (dovolateľ) mimoriadne dovolanie. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu, že spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). V odôvodnení mimoriadneho dovolania uviedol, že predmetné exekučné konanie sa začalo 27. novembra 2001 podaním návrhu na vykonanie exekúcie. Keďže exekučné konanie tvorí jeden celok a v čase jeho začatia podanie návrhu na zastavenie exekúcie nebolo spoplatnené, vzťahovalo sa na danú vec prechodné ustanovenie § 17b zákona o súdnych poplatkoch k zmenám účinným od 1. januára 2004, vykonaným zákonom č. 531/2003 Z.z., podľa ktorého za úkony navrhnuté alebo za konania začaté pred 1. januárom 2004 sa vyberajú poplatky podľa doterajších predpisov, i keď sa stanú splatnými po 1. januári 2004. Keďže zákon o súdnych poplatkoch návrh na zastavenie exekúcie do 1. januára 2004 nespoplatňoval, exekučný súd nemohol oprávnenému uložiť povinnosť splnenie takej poplatkovej povinnosti. Odvolací súd, konajúci o odvolaní oprávneného, mal preto rozhodnutie exekučného súdu zmeniť podľa § 220 O.s.p.

Oprávnený sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v ňom uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými (v ustanovení § 237 O.s.p. neuvedenými) vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). V dovolacom konaní ale nevyšla najavo žiadna z týchto väd ani z tzv. iných (v ustanovení § 237 O.s.p. neuvedených) väd, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní vytýka napadnutým rozhodnutiam súdov nižších stupňov, že spočívajú v nesprávnom právnom posúdení (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), a to v nesprávnej aplikácii prechodného ustanovenia § 17b zákona č. 71/1992 Zb. k zmenám účinným od 1. januára 2004, vykonaným zákonom č. 531/2003 Z.z. Generálny prokurátor tak robí dôvodne.

Podľa sporného ustanovenia § 17b zákona č. 71/1992 Zb. v znení zákona č. 531/2003 Z.z., za úkony navrhnuté alebo za konania začaté pred 1. januárom 2004 sa vyberajú poplatky podľa doterajších predpisov, i keď sa stanú splatnými po 1. januári 2004.

Dovolací súd v rozsudku z 26. januára 2006 sp.zn. 4 Cdo 268/2005, vydanom v podobnej veci, už dospel k záveru, že spoplatňovanie návrhu na zastavenie exekúcie podaného po 1. januári 2004 sa riadi časom začatia exekučného konania. Na odôvodnenie svojho záveru dovolací súd uviedol, že správne použitie predmetného prechodného ustanovenia § 17b zákona o súdnych poplatkoch predpokladá náležité posúdenie otázky, či zastavenie exekúcie je takým úkonom, ktorý má na mysli predmetné prechodné ustanovenie, pokiaľ hovorí o úkonoch navrhnutých pred 1. januárom 2004, i keď by sa stali splatnými po tomto čase. Podľa dovolacieho súdu pri zodpovedaní tejto otázky si treba uvedomiť, že právna úprava súdnych poplatkov pracuje s legislatívnou skratkou „poplatkový úkon“, pod ktorú zahŕňa jednotlivé úkony alebo konania súdov vykonávané na návrh a tiež úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry. Z hľadiska existencie poplatkovej povinnosti je preto právne významnou možnosť zaradenia úkonu majúceho sa spoplatniť pod niektorú z častí takejto zákonnej definície. Návrh na zastavenie exekúcie nie je návrhom na začatie žiadneho osobitného konania, akým je napríklad tzv. sporové konanie v prvom stupni, odvolacie konanie, dovolacie konanie, ale tiež konanie súdu o námietkach proti exekúcii. Vyhovenie takémuto návrhu má totiž naopak za následok skončenie už skôr začatého konania. Pretože návrh na zastavenie exekúcie je úkonom účastníka exekučného konania, je vylúčené, aby mohol byť úkonom orgánu štátnej správy súdov alebo prokuratúry. Návrh na zastavenie exekúcie tak môže byť len návrhom na vykonanie určitého úkonu súdom alebo niektorým z návrhov urobených v už začatom konaní a uvedených v sadzobníku súdnych poplatkov, ktoré sa spoplatňujú bez ohľadu na to, že samotným podaním žiadneho z takých návrhov žiadne konanie nezačína. Pre rozlíšenie týchto dvoch možností je potom rozhodujúce, v akom význame používa zákon o súdnych poplatkoch pojmy „úkon“ a „konanie“. Iba gramatický výklad pojmu úkon by totiž mohol zvädzať k tomu, že i zastavenie exekúcie súdom je

úkonom súdu (pretože samo osebe nie je konaním), ktorý bol vykonaný na návrh účastníka a preto aj postup pri spoplatňovaní návrhu na zastavenie exekúcie by sa mal riadiť podľa toho, kedy bol úkon súdu navrhnutý. Logickým a aj systematickým výkladom príslušných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch však podľa názoru dovolacieho súdu bolo treba dospieť k záveru, že zákon nepoužíva pojem úkon v tomto širšom slova zmysle. Nielen pôvodné, ale aj novelizované znenie predmetného zákona totiž formulácie „jednotlivé úkony súdov, ak sa vykonávajú na návrh“ (§ 1 ods. 1 zákona), „návrh na vykonanie iného úkonu súdom, ako je uvedený v odseku 4“ (§ 10 ods. 5 pôvodného znenia zákona), „návrh na vykonanie iného úkonu súdom“ (§ 10 ods. 4 novelizovaného znenia zákona) a tiež „poplatky za úkony súdov“ (názov II. časti sadzobníka súdnych poplatkov) spája s inými návrhmi, než sú návrhy na začatie konaní alebo určité procesné návrhy alebo žiadosti urobené v už začatých súdnych konaniach. I návrh na zastavenie exekúcie a sadzba poplatku za taký návrh majú totiž miesto v položke 13 nachádzajúcej sa v I. časti sadzobníka súdnych poplatkov (teda v časti nazvanej „Poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní“ a nie až v II. časti nazvanej „Poplatky za úkony súdov“). Úkonom súdu v ponímaní zákona o súdnych poplatkoch a teda aj navrhnutým úkonom podľa prechodného ustanovenia § 17b tak treba rozumieť len taký úkon, pri ktorom právna úprava s nezaplatením poplatku spája následok nevykonania úkonu, resp. dokonca i neúčinnosť návrhu po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie poplatku. Zastavenie exekúcie na návrh tak nemožno považovať za úkon súdu podľa vyššie podanej definície. Je totiž vylúčené, aby súd podmieňoval zastavenie exekúcie zaplatením príslušného poplatku a v opačnom prípade (pri nezaplatení poplatku) vo veci exekúcie on alebo súdny exekútor konali ďalej. Ak preto zastavenie exekúcie nespadá pod pojem navrhnutého úkonu podľa prechodného ustanovenia § 17b zákona o súdnych poplatkoch, je zrejmé, že spoplatňovanie návrhov na zastavenie exekúcií podaných po 1. januári 2004 musí závisieť od druhej z okolností vymedzených v prechodnom ustanovení § 17b, teda riadiť sa časom začatia exekučného konania. Dovolací súd k tomu poznamenal, že iba takýto ním prijatý zužujúci výklad je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Podľa čl. 13 ústavy totiž povinnosti možno ukladať a/ zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd, b/ medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo c/ nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2. Keďže zákon o súdnych poplatkoch ukladá povinnosti a pri výklade niektorých jeho ustanovení prichádza do úvahy nielen zužujúci, ale aj rozširujúci výklad; uprednostniť treba vždy ten výklad, ktorý je na prospech poplatníka.

Dovolací súd, konajúci o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok z 9. marca 2005 č.k. Er 48/02-18 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31. augusta 2006 sp.zn. 23 CoE 33/2006, ktoré boli vydané v procesnej situácii analogickej s procesnou situáciou riešenou v skoršom rozsudku dovolacieho súdu z 26. januára 2006 sp.zn. 4 Cdo 268/2005, nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by sa mal odchyliť od vyššie prezentovaného záveru dovolacieho súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a pre tie isté vady i rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti o trovách konania v zmysle § 243b ods. 1, 2 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil. Vec však nevrátil súdu nižšieho stupňa na ďalšie konanie vo veci poplatku za návrh na zastavenie exekúcie, pretože oprávnenému taká poplatková povinnosť nevznikla.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2008

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: